

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ
DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Warszawa, 10 października 2019 r.

DWST-WPZN.053.17.2019.AB

Szanowna Pani,

odpowiadając na petycję z 18 września 2019 r. złożoną przez Zespół Redakcyjny Biblioteki Szkolne Online, Ministerstwo Edukacji Narodowej uprzejmie informuje.

Rola biblioteki szkolnej została wzmocniona w nowym prawie oświatowym. Przepisy odnoszące się do zadań biblioteki szkolnej znalazły się w ustawie Prawo oświatowe¹. W ustawie zapisano, że szkoła w zakresie realizacji zadań statutowych zapewnia uczniom możliwość korzystania z biblioteki. Zgodnie z przepisami, organizację biblioteki szkolnej oraz warunki i zakres współpracy biblioteki szkolnej z uczniami, nauczycielami i rodzicami oraz innymi bibliotekami zawiera statut szkoły.

Organizacja biblioteki uwzględnia w szczególności zadania w zakresie gromadzenia i udostępniania podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz innych materiałów bibliotecznych.

Zadaniem biblioteki szkolnej jest także tworzenie warunków do efektywnego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, rozbudzania i rozwijania indywidualnych zainteresowań uczniów oraz wyrabiania i pogłębiania u nich nawyku czytania i uczenia się. Ponadto, rolą biblioteki jest organizowanie różnorodnych działań rozwijających wrażliwość kulturową i społeczną uczniów, w tym w zakresie podtrzymywania tożsamości narodowej i językowej uczniów

¹ art. 98, 103 i 104 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe - Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 z późn. zm.

należących do mniejszości narodowych, mniejszości etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

Odnosząc się do kwestii dotyczących dystrybucji podręczników informuję, że zgodnie z art. 22aj ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, czynności związane z zakupem do biblioteki szkolnej podręczników, materiałów edukacyjnych, materiałów ćwiczeniowych i innych materiałów bibliotecznych oraz czynności związane z gospodarowaniem tymi podręcznikami i materiałami wykonuje dyrektor szkoły. W związku z powyższym to dyrektor szkoły określa procedurę postępowania ze wszystkimi podręcznikami lub materiałami edukacyjnymi gromadzonymi w bibliotece szkolnej, w tym podręcznikami zniszczonymi lub nieaktualnymi. Wszystkie podręczniki lub materiały są ewidencjonowane w bibliotece szkolnej i w związku z tym powinny być zwracane przez uczniów, a następnie zdjęte z ewidencji (np. podręczniki zniszczone lub nieaktualne) lub ewentualnie pozostać na stanie biblioteki, jeżeli dyrektor szkoły (lub nauczyciele) uznają, że podręczniki te mogą jeszcze służyć uczniom, np. w celach powtórzeniowych, (jako materiał edukacyjny).

Nieaktualne podręczniki i materiały edukacyjne mogą być nieodpłatnie przekazywane dla celów edukacyjnych zainteresowanym podmiotom (np. szkołom, instytucjom oświatowym, organizacjom, stowarzyszeniom itp.), które wyrażą zainteresowanie otrzymaniem tych podręczników i materiałów.

Jednocześnie należy podkreślić, że dotację na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych otrzymują jednostki samorządu terytorialnego, a co za tym idzie zakupione z dotacji podręczniki i materiały są własnością tych organów. Podobnie, zgodnie z art. 119, ust 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, dotyczy to podręczników zapewnionych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

W związku z powyższym wszelkie decyzje dotyczące gospodarowania ww. podręcznikami i materiałami edukacyjnymi, jak również wszelkie wątpliwości dotyczące gospodarowania podręcznikami i materiałami, w tym przekazywania ich na makulaturę, a także wykorzystania ew. środków pozyskanych z ich sprzedaży powinien rozstrzygać właściwy organ prowadzący.

Koszty obsługi zadania

Zgodnie z art. 55 ust. 9 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych 1% przekazanej dotacji celowej na zadanie wyposażenia szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe stanowią koszty obsługi zadania zleconego. Są to wszelkie koszty, na przykład koszty związane z wykonywaniem

działań o charakterze administracyjnym i kontrolnym, w tym związane z obsługą finansową lub/i merytoryczną zadania.

Nie ma przeciwwskazań, aby jednostka samorządu terytorialnego przekazała te środki prowadzonym przez siebie szkołom, jednak decyzja w tym zakresie leży w gestii jednostki samorządu terytorialnego, która otrzymała dotację.

W odniesieniu do wskazanej przez Państwa sytuacji wykorzystywania nauczycieli bibliotekarzy w celu prowadzenia zajęć doraźnych zastępstw w ramach pensum informuję.

Zgodnie z art. 35 ust. 2a i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela² przez godzinę doraźnego zastępstwa rozumie się przydzieloną nauczycielowi godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, której realizacja następuje w zastępstwie nieobecnego nauczyciela. Wynagrodzenie za godziny doraźnych zastępstw wypłaca się według stawki osobistego zaszeregowania nauczyciela, z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy. Przepis art. 30 ust. 6 powołanej ustawy upoważnia organ prowadzący szkołę do określenia w drodze regulaminu, w szczególności, szczegółowych warunków obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny doraźnych zastępstw.

Z powołanych przepisów wynika jednoznacznie, że w ramach godzin doraźnych zastępstw realizowane są zajęcia dydaktyczne, wychowawcze lub opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, tj. zajęcia, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 1 ustawy. Dla nauczyciela zastępującego są to godziny zajęć wykraczające ponad obowiązujący tego nauczyciela tygodniowy wymiar zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych. Z tytułu realizacji doraźnych zastępstw nauczycielowi przysługuje dodatkowe wynagrodzenie, analogicznie, jak za pracę w godzinach ponadwymiarowych.

Za właściwą organizację zastępstw odpowiada dyrektor szkoły, który ponosi odpowiedzialność za dydaktyczny i wychowawczy poziom szkoły oraz sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą uczącą się w szkole³. Obowiązkiem nauczyciela, któremu dyrektor szkoły zleci realizację tego zastępstwa, jest dobór, zorganizowanie i przeprowadzenie odpowiednich zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, z uwzględnieniem w szczególności potrzeb uczniów oraz zasad higieny pracy umysłowej. Za przeprowadzenie tych zajęć

² Dz. U. z 2018 r. poz. 967, z późn. zm.

³ art. 7 ustawy – Karta Nauczyciela

przysługuje nauczycielowi wynagrodzenie obliczone według stawki jego osobistego zaszerzgowania.

Należy ponadto podkreślić, że doraźne zastępstwa powinny być zorganizowane w taki sposób, aby nie kolidowały z podstawowymi zadaniami nauczycieli, którym zlecono realizację zastępstw, np. przydzielenie doraźnych zastępstw nauczycielowi bibliotekarzowi nie może uniemożliwiać jemu właściwego wykonywania zadań przypisanych do tego stanowiska, a tym samym dezorganizować pracy biblioteki szkolnej.

Jednocześnie Ministerstwo Edukacji Narodowej pragnie poinformować, że przepisy dotyczące statusu zawodowego nauczycieli, wymagają pogłębionej analizy i przedyskutowania z zainteresowanymi środowiskami - w szczególności z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego oraz przedstawicielami nauczycielskich związków zawodowych.

W związku z tym, w celu wypracowania propozycji satysfakcjonujących rozwiązań dla środowisk zainteresowanych sprawami oświaty, powyższe kwestie mogą być przedmiotem wznowionych prac Zespołu do spraw statusu zawodowego pracowników oświaty, który został powołany zarządzeniem nr 56 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 listopada 2016 r. Dopiero zakończenie prac Zespołu pozwoli na zaprojektowanie kierunków zmian przepisów prawa w powyższym zakresie.

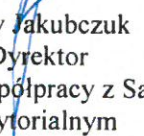
Ponadto pragnę poinformować, że z inicjatywy Prezesa Rady Ministrów, Pana Mateusza Morawieckiego podjęto debatę nad przyszłością edukacji, w formie tzw. „okrągłego stołu”. Celem obrad jest wypracowanie założeń do zmian w systemie edukacji w ramach kolejnego etapu reformy.

W trakcie obrad utworzono 5 podstolików tematycznych (m.in. podstolik „*Nauczyciel w systemie edukacji*”), w pracach których uczestniczą: nauczyciele, uczniowie, rodzice, samorządowcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, środowiska akademickiego i instytucji związanych z oświatą, a także eksperci z Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii. Głos w dyskusji zabrali również parlamentarzyści oraz członkowie związków zawodowych.

Podczas prac przy podstoliku „*Nauczyciel w systemie edukacji*” przedstawiane są oczekiwania/uwagi/wnioski dotyczące proponowanych zmian statusu zawodowego nauczycieli, w tym statusu dyrektora szkoły.

Kontynuacją zainauguowanego w kwietniu przez premiera Mateusza Morawieckiego Ogólnopolskiego Okrągłego Stołu Edukacyjnego były Wojewódzkie Okrągłe Stoły Edukacyjne. Spotkania te realizowały postulat, który wybrzmiał przy Ogólnopolskim Stole Edukacyjnym w Warszawie. Wnioski płynące z debat wojewódzkich posłużą do wypracowania dalszych zmian w prawie oświatowym. Wojewódzkie Okrągłe Stoły Edukacyjne zaplanowane w każdym z 16 polskich regionów zakończyły się 6 września br. Jak wskazano powyżej dopiero po zakończeniu prac „okrągłego stołu” przedstawione zostaną założenia do zmian w systemie edukacji.

Z poważaniem

Jerzy Jakubczuk
Dyrektor
Departament Współpracy z Samorządem
Terytorialnym